

Devlet Anlayışı

Devleti; halk, yurt, egemenlik ve bağımsızlık gibi unsurlar oluşturur.

Devlet teşkilatında Selçuklular örnek alınmıştır.

Osmanlı'da devlete **Devlet-i Aliyye**, **Devlet-i Muazzama** adları da verilmiş. Devletin devamlılığı esas olduğu için **Devlet-i Ebed-Müddet** ifadesi de kullanılmış.

Başkente **Pay-ı Taht** denir.

Merkez Teşkilatı

Hükümdarın annesine **Valide Sultan**, çocuk doğuran eşine ise **Haseki** denilmiştir.

Tahta geçecek şehzadenin belirlenmesinde devlet erkanı da etkilidir.

Şehzadeler **Cülus Töreni** ile tahta çıkarıldı.

2. Mehmet'ten itibaren hükümdarlar Eyüp Sultan Türbesi'nde kılıç kuşanmıştır.

Padişah çocuklarına **Şehzade**, **Çelebi** ve son dönemde **Efendi** de denmiştir.

Şehzadeler sarayda **Şehzadegah Mektebi**'nde eğitim görmüştür.

Şehzadelerin yanında **Lala** adı verilen deneyimli devlet adamları bulunurdu.

1. Süleyman (Kanuni) Kefe'de sancak beyliği yapmıştır.

Sancaktan gelen ilk padişah **1. Murat**, sancağa çıkma usulünü kanunlaştıran **2. Mehmet**, sancağa çıkma usulünü kaldıran ve sancaktan gelen son padişah **3. Mehmet**, sancağa çıkmadan padişah olan ilk kişi ve kafes sistemini getiren **1. Ahmet**.

Kafes sistemi şehzadelerin tecrübe kazanmasını engellemiştir.

Merkez Teşkilatı (cont)

1. Murat "ülke padişahın ve oğullarının ortak malıdır" anlayışını, **2. Mehmet** "ülke padişahın malıdır" anlayışını, **1. Ahmet** ise **Ekber ve Erşed Sistemi**'ni geliştirmiştir.

Ekber ve Erşed Sistemi ile taht kavgalarını önlemek amaçlanmıştır.

Padişahın emirlerine **Ferman**, **Hatt-ı Hümayun** denir.

Padişah tarafından verilen rütbe ve nişanlarla ilgili ayrıcalık belgesine **Nişan** denir.

Hükümdarlık Sembolleri

Hutbe	Tuğ	Kılıç	Çetr
		Kuşanma	
Sikke	Cülus	Taht	Tiraz
	Bahşişi		
Davul	Tuğra	Asa	
Alem	Biat Töreni	Hilat	

Hükümdar Unvanları

Bey	Sultan	Şahane	Halife
Gazi	Padişah	Hünkar	Hakan
Hüdave-ndigar	Halife	Kayzer-i Rum	Hümayun

Kullanılan Saraylar

Bursa Sarayı (en eski saray)	Yıldız Sarayı
Edirne Sarayı	Dolmabahçe Sarayı
Eski Saray	Çırağan Sarayı
Topkapı Sarayı	Beylerbeyi Sarayı

Sarayın Bölümleri

Birun	Dış bölüm
Enderun	İç bölüm

Sarayın Bölümleri (cont)

Harem Padişah ve ailesinin yaşadığı bölüm

Divanihümayun

Her türlü mesele burada görüşülür.

Orhan Bey döneminde kurulmuştur.

2. Mehmet'ten itibaren sadrazam başkanlık yapmıştır.

Kubbealtı denilen yerde toplanır.

Üyelerine Has Topraklar'ından gelir tahsis edilirdi.

2. Mahmut tarafından kaldırıldı ve yerine nazırlıklar kuruldu.

Alınan kararlar **Mühimme Defteri**'ne kaydedilirdi.

Divanihümayun Üyeleri

Veziriazam (Sadrazam)

- Türkçe bilmeli ve Müslüman olmalı.
- Padişahın mührünü taşır.
- Konaklarına **Paşa Kapsu** veya **Babiali** denir.
- Padişahın katılmadığı seferlerde **Serdar-ı Ekrem** unvanı ile görev alırdı.
- İstanbul'da olmadığı zamanlarda yerine **Sadaret Kaymakamı** görev alırdı.

Kubbealtı Vezirleri

- Sadrazama yardımcı olurlar.
- Vezir olabilmek için sancak beyliği, beylerbeylik ve Rumeli beylerbeyliğinde bulunmak gerekiyordu.

Divanühümayun Üyeleri (cont)

Kazasker

- 1. Murat zamanında oluşturulmuştur. {{nl}} 1 Adalet ve eğitim işlerinden sorumludur.
- 2. Şer'i ve Hukuki işlere bakardı.
- 3. Müslüman soyundan olması gerekir.
- 4. Kadı ve müderrisleri atardı.
- 5. Divandaki davalara bakardı. Dolayısıyla divanühümayun **Temyiz Mahkemesi** olma özelliği gösterir.
- 6. Rumeli ve Anadolu kazaskeri olmak üzere ikiye ayrılır.
- 7. Baş kazasker Rumeli kazaskeridir.
- 8. Yavuz Sultan Selim döneminde Arap ve Acem Kazaskerliği oluşturulmuştur ve bu göreve İdris-i Bitlisi atanmıştır.

Defterdar

- 1. Murat döneminde oluşturulmuştur.
- 2. Mali işlerden sorumludur.
- 3. Rumeli ve Anadolu defterdarı olarak ikiye ayrılır.
- 4. Baş defterdar Rumeli defterdarıdır.
- 5. Rütbe ve dirlik verilecek kişileri hükümdara teklif ederdi.

Nişancı

- 1. Padişahın tuğrasını çekerdi.
- 2. Tapu ve kadastrodan, iç ve dış yazışmalardan, dirlik defterlerinden, saray protokollerinin uygulanmasından sorumludur.
- 3. **Reisülküttap** nişancıya bağlı görev yapmıştır. 17. yy'dan itibaren dış işlerinden sorumlu olan Reisülküttap sonraki süreçte Divanühümayun üyesi olmuştur.

Kaptanıderya

- 16.yy'dan itibaren vezir rütbesi aldıktan sonra divan üyesi olarak toplantılara katılırdı.
- 2. Deniz işlerinden sorumludur ve donanma komutanıdır.

Yeniçeri Ağası

- 1. Yeniçeri Ocağı'nın en büyük komutanıdır.
- 2. Vezir rütbesine sahip ise divana katılabilirdi.
- 3. Askeri işleri **Ağa Kapısı** denilen yerde yürütürdü.

Divanühümayun Üyeleri (cont)

Şeyhülislam

- 1. Divan üyesi değildir ancak divanda alınan kararların İslam'a uygun olup olmadığına dair fetva verir.
- 2. Müslüman soyundan gelmelidir.
- 3. Kanuni döneminde protokolde sadrazama denk sayılmıştır.
- 4. İlk şeyhülislam **Molla Fenari**, son şeyhülislam **Medeni Mehmet Nuri Efendi**.
- 5. Öldürülen şeyhülislamlar; **4. Murat döneminde Ahizade Hüseyin Efendi, 4 Mehmet döneminde Hocasada Mesud Efendi, 3. Ahmet döneminde Feyzullah Efendi**.

Yönetici Sınıfı

2. Mahmut Dönemi Değişiklikler

Divanühümayun kaldırılarak yerine nazırlıklar(bakanlıklar) kuruldu.
Sadrazam -> Başvekil
Defterdar -> Maliye Nazırlığı
Sadaret Kethüdası -> Dahiliye Nazırlığı
Reisülküttap -> Hariciye Nazırlığı
Vakıflar -> Evkaf-ı Hümayun Nezareti
Şeyhülislamlık -> Bab-ı Meşihat Dairesi

Ayrıca;

Askeri işleri düzenlemek için **Dar-ı Şuray-ı Askeri**,
Yönetim konularını planlamak için **Dar-ı Şuray-ı Bab-ı Ali**,
Adli işleri düzenlemek için **Meclis-i Valay-ı Ahkam-ı Adliye**,
Ticari işleri düzenlemek için **Ticaret Nazırlığı** kuruldu.

Tanzimat Dönemi Yapılan Değişiklikler

- 1. **Meclis-i Vatay-ı Ahkam-ı Adliye** 1868'de yeniden düzenlenerek ikiye ayrıldı ve **Şuray-ı Devlet (Danıştay)** ve **Divan-ı Ahkam-ı Adliye (Yargıtay)** kuruldu.
- 2. 1854'te **Meclis-i Ali-i Tanzimat** kuruldu.
- 3. 1862'de **Sayıştay** kuruldu.
- 4. Okulları yönetmek için **Maarif-i Umumiye Nezareti** kuruldu.
- 5. Bayındırlık işleri için **Nafia Nezareti** kuruldu.

Taşra Ve Eyalet Teşkilatı

- 1. Taşra teşkilatında Anadolu Selçuklu Devleti örnek alınmıştır.
- 2. Ülke eyaletlere, eyaletler sancaklara, sancaklar kazalara, kazalar da köylere ayrılmıştır.

NOT

1864 Vilayet Nizamnamesi ile taşra yönetim birimleri vilayet, liva(sancak), kaza ve köy birimlerine ayrıldı. 1871'de köy ile kaza arasında nahiye adı verilen yönetim birimi oluşturuldu.

Saray Halkı

- ❶ Padişah
- ❶ Hanedan

Seyfiye (Ehli Örf, Ehli Ümera, Ehli Seyf)

Askeri bürokrasi bu sınıfa mensuptur.

- ❶ Veziriazam
- ❶ Vezirler
- ❶ Beylerbeyi
- ❶ Sancak Beyleri
- ❶ Kaptanıderya
- ❶ Kapıkulu Askerleri
- ❶ Deniz Askerleri

İlimiye (Ehli Şer)

Eğitim, adalet ve fetva işleriyle uğraşırlar. Medrese çıkışlı kişilerden oluşur. Bu sınıfın yönetim yetkilerini Müslüman kökenli kişiler kullanmıştır.

- ❶ Şeyhülislam
- ❶ Kazasker
- ❶ Kadı
- ❶ Müderris
- ❶ Kassam
- ❶ İmam
- ❶ Müezzin
- ❶ Nakibüleşraf

Kalemiye (Ehli Kalem)

İdari bürokrasi ve mali işlerle ilgilenirler.

- ❶ Defterdar
- ❶ Nişancı
- ❶ Reisülküttap
- ❶ Muhtesip
- ❶ Gümrük Ve Bac Emni
- ❶ Kaptan Emni
- ❶ Defter Emni

NOT

❶ Divanda seyfiye, ilmiye ve kalemiye mensupları temsil edilirdi. Gayrimüslimler temsil edilmemiştir.

- ❶ Yönetici sınıf vergi ödemez

Taşra Teşkilatında Yönetici Sınıfı

İdari Birim	Yönetici	Güvenlik	Adalet
Eyalet	Beylerbeyi	Subaşı	Kadı
Sancak	Sancakbeyi	Subaşı	Kadı
Kaza	Kadı	Subaşı	Kadı
Köy	Köy Kethüdası	Subaşı (Yiğit-başı)	Kadı Naibi

Merkeze Bağlı Eyaletler

Salyeneli(Yıllıklı) Eyaletler

Tımar sistemi uygulanmazdı. Eyalet gelirleri eyalet yöneticilerinin maaşı ödendikten sonra merkeze gönderilir. İltizam sistemi uygulanır.

- ❶ Mısır
- ❷ Habeş
- ❸ Yemen
- ❹ Bağdat
- ❺ Trablusgarp
- ❻ Tunus
- ❼ Cezayir

Salyenesiz(Yıllıksız) Eyaletler

Tımar sistemi uygulanırdı. Tahrir defterlerinin tutulması ve tımarların teftişi bu eyaletlerde merkeze bağlılığı kuvvetlendirir.

- ❶ Rumeli
- ❷ Sivas
- ❸ Bosna
- ❹ Musul
- ❺ Erzurum
- ❻ Karaman
- ❼ Anadolu
- ❽ Budin

NOT

Trablusgarp, Tunus, Cezayir -> Garp Ocakları

İltizam Sistemi: Devletin peşin para ihtiyacını karşılamak için devlete ait bir mülkün belirli bir süre için kiralanması.

Bağlı Hükümet Ve Beylikler

İç işlerinde serbest dış işlerinde Osmanlı'ya bağlı.

- ❶ Erdel
- ❷ Boğdan
- ❸ Kırım
- ❹ Eflak
- ❺ Hicaz

NOT

Hicaz'dan vergi ve asker toplanmaz. Mekke ve Medine'de bulunan seyyidlere, şeriflere ve ileri gelenlere dağıtılmak üzere "Surre Alayları" gönderilmiştir.

İstanbul'un Yönetimi

Yönetici	Görev
Veziriazam	Disiplin ve güvenlik
İstanbul Kadısı (Taht Kadısı)	En yüksek mülki amir
Yeniçeri ağası	Güvenlik
Şehremini	Belediye işleri
Mimarbaşı	İmar işleri
Muhtesip	Çarşı pazar denetimi
Asesbaşı	Gece güvenliği

Toprak Sistemi

Topraklar miri arazi (devlet arazisi) ve mülk arazi olarak ikiye ayrılır.

Miri Arazi(Devlet Arazisi)

Fetihlerden sonra doğrudan devlet idaresine alınan topraklar. "Saban giren yer mülk olmaz" ilkesi benimsenmiş ve tarım alanlarında özel mülkiyet sınırlanmış.

1) Mukataa(Havass-ı Hümayun)

Geliri doğrudan devlet hazinesine alınır. Bu topraklarda İltizam Sistemi uygulanmış.

2) Paşmaklık

Geliri padişahın hanım ve kızlarına ayrılır.

3) Malikane

Geliri üstün hizmetlerine karşılık bazı devlet adamlarına ayrılır.

4) Ocaklık

Geliri kale komutanlarına ve tersane giderlerine ayrılır.

5) Yurtluk

Geliri akıncılara ve kale muhafızlarına ayrılır.

6) Vakıf

Geliri sosyal kurumların masrafları için ayrılır.

7) Dirlik

Miri Arazi(Devlet Arazisi) (cont)

Geliri devlet hizmetinde bulunan asker ve memurlara ayrılır. Uygulanan bu sisteme Tımar Sistemi adı verilir. Kendisine dirlik verilen kişiler bu toprakların gelirinin bir kısmını kendisine maaş olarak alırken kalanıyla orduya tımarlı sipahiler(cebelü) yetiştirirdi.

NOT

Vakıf topraklar sayesinde ücretsiz kamu hizmetleri verilebilir.

Dirlik sisteminin bozulma sebepleri;

- ❶ İltizam sistemi
- ❷ Celali isyanları
- ❸ Dirlik sahiplerinin keyfi davranışları
- ❹ Dirlik topraklarının savaş alanı olması

Mülk Arazi

Kişilere ait topraklardır. Miras bırakılabilir ve satılabilir.

1) Öşri Toprak

Fethedilen bölgelerdeki Müslümanlara ait topraklar. Sahipleri arazi vergisi olarak çiftresmi, ürün vergisi olarak da öşür öderlerdi.

2) Haraci Toprak

Fethedilen bölgelerdeki Müslüman olmayanlara ait topraklar. Sahipleri arazi vergisi olarak harac-ı muvazafa, ürün vergisi olarak harac-ı mukaseme öderlerdi.

NOT

Ölen ya da görevden ayrılan devlet memurunun malına devlet el koyardı. Bu sisteme müsadere sistemi denir. Sebebi haksız kazançlar için caydırıcılık yaratmak ve sermaye birikimini engellemektir.

Toprak Sisteminde Yapılan Değişiklikler

- ❶ 2. Mahmut döneminde müsadere usulü ve tımar sistemi kaldırıldı.

❷ Abdülmecit döneminde 1858 yılında yayımlanan Arazi Kanunnamesi ile özel mülkiyet hakkı genişletilmiş.

Ordu Ve Donanma

1) KARA KUVVETLERİ

A) Kapıkulu Askerleri

Ulufe denen maaşları vardır. Her padişah değişikliğinde cülus bahşişi alırlar. Sarayı ve başkenti korumakla görevlilerdir. Devşirme sistemiyle asker alınır. Kapıkulu piyadeleri ve kapıkulu süvarileri olarak ikiye ayrılır. Acemioğlanlar, Cebeciler, Topçular, Top Arabacıları, Humbaracılar, Lağımçılar ve Yeniçeriler adıyla ocaklara ayrılırlar.

B) Eyalet Askerleri

Tımarlı Sipahiler

Dirlik sistemiyle kurulmuştur ve Türklerden oluşan atlı birliklerdir. Devletin asıl askeri gücünü oluşturlardı.

Akıncılar

Sınır güvenliğinden sorumlu atlı birlikler.

Azaplar

Bekarlardan oluşur.

Farisanlar

Sınırdaki kaleleri korumakla görevlidirler.

Yaya Ve Müsellemler

Ordunun geçeceği yolları açmak, köprüleri onarmakla sorumludurlar.

Turnacılar

Ordu içi haberleşmeden sorumludurlar.

Deliler

Öncü birlikler.

Gönüllüler

Sınırdaki şehir ve kasabaları korurlar.

Beşliler

Her beş aileden bir kişi alınarak oluşturulmuşlardır.

Sakalar

Ordunun su ihtiyacını karşılarlar.

Yörükler

Göçebe Türkmenlerden oluşan birliklerdir.

C) Yardımcı Kuvvetler

Ordu Ve Donanma (cont)

Osmanlı'ya bağlı devlet ve beyliklerden alınan kuvvetlerdir.

2) DENİZ KUVVETLERİ

İlk donanma Karesioğulları Beyliği'nden geçen küçük bir deniz kuvvetidir.

İlk büyük tersane Gelibolu'da Yıldırım Bayezit tarafından kurulmuştur.

İlk deniz savaşı Çelebi Mehmet döneminde Venedik ile yapılmıştır.

18. yy'da Deniz Mühendishanesi ve Mühendishane-i Bahri Hümayun açılmıştır.

Sultan Abdülaziz döneminde Osmanlı Donanması dünyanın en güçlü 3. donanması konumundadır.

Donanma komutanı kaptanıderya, deniz askeri levent, tersaneden sorumlu kişi tersane emini, yelkenleri açan ve muhafaza eden kişi gabya, yelkenli gemiler denize açılmadan önce belirli kazalardan geçici olarak alınan kişilere kalyoncu, kürekçilere de forsa denilmiştir.

Osmanlı Dönemi Ünlü Türk Denizcileri

Kemal Reis, Burak Reis, Barbaros Hayrettin Paşa, Turgut Reis, Murat Reis, Uluç(Kılıç) Ali Reis, Seydi Ali Reis, Piri Reis.

NOT

İlk düzenli Osmanlı ordusu Orhan Bey döneminde kurulan Yaya ve Müsellemlerdir.

Devşirme sistemine pençik uygulaması esas olmuştur.

Acemioğlanlar ocağı 1. Murat döneminde Kapıkulu Ocaklarına asker yetiştirmek amacıyla kurulmuştur.

Acemi ocaklarında hizmet görenlerin bir süre sonra Kapıkulu Ocaklarına alınmasına "Bedergah" denir.

Yeniçeri ocağı 1. Murat döneminde kurulmuştur. 1826'da 2. Mahmud tarafından kapatılmıştır(Vak'a-i Hayriye).

Yeniçeri duasına "Gülbank" denirdi.

Ordu Ve Donanma (cont)

Top arabacıları ocağı 2. Mehmet tarafından kurulmuştur.

Ekonomik Hayat

Genel Bilgiler

Ekonomi büyük ölçüde tarıma dayalı.

Sınırların gelişmesiyle ticaret önem kazanıyor.

Hayvancılık yapanlardan *ağnam* adı verilen vergi alınıyor.

Esnaf lar loncalara üyedir ve her loncanın bir şeyhi vardır. Loncalarda şeyhe yardımcı olan kişilere *kethüda*, disiplini sağlayan kişilere de *yiğitbaşı* denir.

Coğrafi keşifler sonucu İpek ve Baharat yolu önemini kaybetmiş Osmanlı ticareti bu durumdan kötü etkilenmiştir. Kötü gidişi durdurmak için kapitülasyonlar verilmiş ancak Avrupa devletleri bunu kötüye kullanmış.

Süveyş ve Don Volga kanal projeleri ile Hint Deniz Seferleri de Osmanlı'nın kötü giden ticareti düzeltme çabalarıdır.

1838'de İngiltere ile imzalanılan Balta Limanı Ticaret Sözleşmesi'de Osmanlı ticaretini kötü etkilemiştir. Bu sözleşme ile yerli üreticinin rekabet gücü azalmış, ucuz ve bol miktarda yabancı mal girişi olmuş, işsizlik artmış, lonca teşkilatının çökme süreci hızlanmıştır.

Sanayi Devrimi'de Osmanlı'yı kötü etkilemiştir. Sanayi Devrimi sonucunda yerli esnafın rekabet gücü azalmış, yerli mala olan talep düşmüş, işsizlik artmıştır.

Osmanlı Bankaları

Bank-ı Dersaadet

Bank-ı Osmani - Osmanlı Bankası

Memleket Sandıkları

Ziraat Bankası

Osmanlı İtibar-ı Milli Bankası

Para

By bznrcsrctc

cheatography.com/bznrcsrctc/

Not published yet.

Last updated 11th June, 2020.

Page 4 of 6.

Sponsored by **Readable.com**

Measure your website readability!

<https://readable.com>

Ekonomik Hayat (cont)

- 1) Süveyş Kanalı'nın açılması İngiltere'nin Kıbrıs ve Mısır'ı işgal etmesinde etkilidir.
- 2) İlk para Osman Bey döneminde bakır madeninden bastırılmış.
- 3) Orhan Bey döneminde gümüş para
- 4) Fatih döneminde altın para
- 5) Sultan Abdülmecit döneminde kağıt para
- 6) Modern ilk denk bütçe 17.yy Tarhuncu Ahmet Paşa
- 7) 18.yy 1. Abdülhamit dönemi Esham Usulü denilen iç borçlanma
- 8) İlk dış borçlanma Abdülmecit dönemi Kırım Savaşı İngiltere'den
- 9) Dış borç ödemekte zorlanınca 1881 yılında Muharem Kararnamesi yayınlanıyor ve Duyun-u Umumiye(Genel Borçlar İdaresi) kuruluyor. Bu idarenin kurulması ekonomik bağımsızlığı ve egemenlik haklarını zedeleyici bir yapıyı beraberinde getirmiştir.

Vergiler

1) Öşür

Müslümanlardan üretim karşılığında alınır.

2) Haraç

Müslüman olmayanlardan üretim karşılığında alınır. Mukasem ve muvazzaf olarak ikiye ayrılır.

3) Cizye

Gayrimüslimlerin askerlik yapmaması ve devletin güvencesi altında yaşaması karşılığında ödediği vergi.

4) İhtisab

Pazar ve esnaflardan alınır

5) Çiftbozan

Çiftini sebepsiz yere boş bırakarak devleti zarara uğratanlardan alınır.

6) Ağnam

Ekonomik Hayat (cont)

Küçükbaş hayvan besiciliği yapanlardan alınır.

7) Ağıl

Köylünün, sipahinin arazisine yaptığı ağıl için ödediği vergidir.

8) İspençe

Müslüman olmayan köylülerin devletin toprağını kullanmaları karşılığında ödedikleri vergidir.

9) Bennak

Evli olup yarım çift toprak eken Müslümanlardan alınır.

10) Mücerred

Bekar fakat başkasına muhtaç olmadan geçimini sürdürebilen Müslüman erkeklerden alınır.

11) Niyabet (Cerime)

Dirlik topraklarında suç işleyenlerden alınır.

12) Arus

Serbest tımarlarda sipahinin nikahlanan genç kız veya dul kadınlardan aldığı vergidir.

13) Kaçgun

Kaybolan hayvanın devletçe bulunması halinde köylüden alınır.

14) Tapu

Devlete ait araziye inşa edilen yapı için ödenir.

15) Badiheva

Bir kişinin mal varlığına zarar verenden alınır.

16) Avarız

Olağanüstü dönemlerde hazinenin para açığını kapatmak için alınır.

17) Derbent

Tüccarların altyapı ve güvenlik hizmetleri karşılığında ödediği vergi.

18) İanei Cihadiye

Savaş dönemlerinde mali ihtiyaçları karşılamak için alınır.

Ekonomik Hayat (cont)

19) İmdadiye Seferiye

Savaş harcamalarını karşılamak için alınan vergi.

29) İmdadiye Hazariye

Barış zamanlarında askeri personel giderini karşılamak için alınan vergi.

30) Nüzül Bedeli

Ordunun geçeceği yerde yaşayanlardan alınır.

31) Sürsat Bedeli

Ordunun geçeceği yerde yaşayanlardan toplanan yiyecek ve içecekler.

Hukuk

Şer'i Hukuk: Müslümanlara uygulanır.

Esasını İslam dininden alır. Gayrimüslimler kendi dini kurumlarınınca yargılanır.

Örf'i Hukuk: Türk gelenek ve göreneklerinden oluşur. Şer'i Hukuk'a ters düşmez.

1) Hem Şer'i hem Örf'i davalara kadılar bakar.

2) Kadılar beylerbeyine değil doğrudan kazaskere bağlıdır. Bu şekilde yürütmenin yargıya müdahalesi engellenmek istenmiştir.

3) Kazasker adalet işlerinin divandaki temsilcisidir.

4) Mahkemelerde verilen kararlar Şer'iyye Sicilleri denilen defterlere yazılırdı.

5) Zembilli Ali Cemali Efendi, İbn-i Kemal, Ebusuud Efendi ve Ahmet Cevdet Paşa önemli hukukçulardandır.